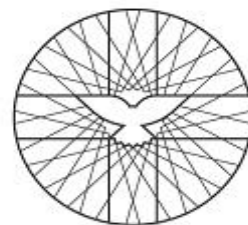

Jaarrekening 2019

17 juli 2020

Protestantse Kerk

*PROTESTANTSE KERK
DEN HAAG*

	Pagina
Balans per 31 december	3
Exploitatie 2019	4
Waarderingsgrondslagen en resultaat - bepalingsgrondslagen	5
Toelichting op de balans	8
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen, gebeurtenissen na balansdatum	14
Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten - details	15
Balans en exploitatie Abdijkerkhof	22
Bijlage - Exploitatie overzicht centraal	
Bijlage - Exploitatie overzicht wijkgemeenten	

Balans per 31 december

Activa

	2019	2018
<i>Vaste activa</i>		
Materiële vaste activa		
Kerkgebouwen en -terreinen	€ 16	€ 16
Pastorieën	€ 2	€ 3
Overige onroerende zaken	€ 172.558	€ 207.364
Inventaris	€ 22.568	€ 22.867
	€ 195.144	€ 230.250
Financiële vaste activa		
Leningen u/g	€ 954.145	€ 1.046.472
Inschrijvingen kerkelijk grootboek	€ 455.294	€ 455.294
Effecten	€ 10.015.413	€ 9.073.994
	€ 11.424.852	€ 10.575.760
<i>Vlottende activa</i>		
Vorderingen op korte termijn		
Debiteuren	€ 32.560	€ 9.902
Overige vorderingen	€ 427.067	€ 275.107
	€ 459.627	€ 285.009
Liquide middelen	€ 4.338.427	€ 2.616.602
	€ 16.418.050	€ 13.707.621

Passiva

	2019	2018
Eigen vermogen		
Algemene reserve centraal	€ 9.933.017	€ 9.032.441
Algemene reserve wijken	€ 4.187.845	€ 3.402.550
Bestemmingsreserves wijken	€ 98.375	€ 115.804
	€ 14.219.237	€ 12.550.795
Fondsen derden	€ 76.471	€ 93.040
	€ 14.295.708	€ 12.643.835
Voorzieningen	€ 1.339.330	€ 540.513
Schulden op korte termijn		
Crediteuren	€ 201.811	€ 131.469
Overige schulden	€ 581.201	€ 391.804
	€ 783.012	€ 523.273
	€ 16.418.050	€ 13.707.621

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

		jaarrekening		begroting		jaarrekening	
		2019		2019		2018	
80	opbrengsten onroerende zaken	€	849.253	€	529.635	€	549.409
81	opbrengsten uit rente en dividenden	€	180.337	€	204.722	€	200.268
82	opbrengsten uit stichtingen/kassen en fondsen	€	27.468	€	14.171	€	29.547
83	opbrengsten levend geld	€	1.216.251	€	1.208.537	€	1.283.845
84	door te zenden collecten en giften	€	23.745	€	-	€	21.213
85	opbrengsten uit subsidies en bijdragen	€	233.546	€	104.500	€	224.234
Totaal baten structureel		€	2.530.600	€	2.061.565	€	2.308.516
40	kosten kerkelijke gebouwen exclusief afschrijvingen	€	558.622	€	543.806	€	545.514
41	kosten overige eigendommen en inventarissen	€	384.149	€	106.651	€	112.535
42	afschrijvingen onroerende zaken, installaties/invent.	€	44.157	€	10.735	€	45.945
43	pastoraat resp. diaconaal pastoraat	€	1.069.258	€	1.006.549	€	981.528
44	lasten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten	€	62.193	€	82.489	€	93.719
45	verplichtingen/bijdragen aan andere organen	€	125.771	€	115.684	€	131.335
46	salarissen en vergoedingen	€	594.272	€	593.169	€	571.827
47	kosten beheer, administratie en archief	€	275.726	€	318.431	€	300.567
48	rentelasten/bankkosten	€	86.942	€	85.328	€	72.953
53	afdrachten door te zenden collecten en giften	€	23.745	€	-	€	21.213
Totaal lasten structureel		€	3.224.835	€	2.862.842	€	2.877.136
Resultaat structureel		€	-694.235	€	-801.277	€	-568.620
95	incidentele baten	€	3.169.082	€	-	€	1.390.692
60	incidentele lasten ten laste van bestemmingsreserves	€	67.911	€	-	€	131.443
65	incidentele lasten overig	€	755.559	€	-	€	572.143
Resultaat incidenteel		€	2.345.611	€	-	€	687.106
Totaal resultaat		€	1.651.376	€	-801.277	€	118.486
Nadere specificatie Resultaat structureel:							
Resultaat structureel Centraal		€	-487.653	€	-476.879	€	-414.952
Resultaat structureel Wijken		€	-206.582	€	-324.398	€	-153.668
Resultaat structureel		€	-694.235	€	-801.277	€	-568.620
Resultaatbestemming:							
Bestemmingsreserves		€	-17.429				
Wijkreserves		€	785.294				
Algemene reserve		€	900.577				
Fondsen derden		€	-17.066				
Totaal resultaat		€	1.651.376				

Waarderingsgrondslagen en resultaat - bepalinggrondslagen

Algemeen

Wijziging grondslagen

Aanleiding:

In Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, artikel 2, lid 1, staat : Kerkgenootschappen, alsmede hun zelfstandige onderdelen en lichamen waarin ze zijn verenigd, bezitten rechts-persoonlijkheid. Lid 2 stelt onder meer : Zij worden geregeerd door hun eigen statuut.

Volgens artikel 1 van de Generale Regeling van de PKN met betrekking tot vermogensrechtelijke aangelegenheden zijn gemeenten en diaconieën gehouden de modellen van het Generale College Behandeling Beheerszaken (hierna: GCBB) te volgen.

In de vergadering van het GCBB van 30 oktober 2018 zijn de Richtlijnen Begroting en Jaarverslaggeving Protestantse Kerk Nederland vastgesteld; deze zijn nog herzien per 10 oktober 2019. Deze richtlijnen gelden vanaf boekjaar 2019.

Wijziging grondslagen 2019:

De Protestantse Kerk Den Haag volgt met ingang van boekjaar 2019 de Richtlijnen Begroting en Jaarverslaggeving Protestantse Kerk Nederland (RBJPN).

Wijzigingen t.o.v. de grondslagen boekjaar 2018:

Tot en met boekjaar 2018 werd de jaarrekening feitelijk opgesteld conform Richtlijn RJk.C1 van de Raad voor de Jaarverslaggeving; "Kleine Organisaties zonder Winststreven".

Vanwege invoering van de nieuwe richtlijnen is de presentatie van de baten en lasten gewijzigd.

De baten en lasten worden nu alleen op hoofdlijnen gepresenteerd; uitsplitsing naar wijken en centraal is verplaatst naar de bijlagen.

Voor de rubricering van de baten en lasten is niet langer de eigen functionele indeling gevolgd, maar de categorale indeling volgens FRIS (Financieel Rapportage en Informatiesysteem).

Verder is door invoering van de nieuwe richtlijnen sprake van een stelselwijziging zoals hieronder wordt besproken.

Vergelijkende cijfers

Als vergelijkende exploitatiecijfers staan vermeld de begroting 2019 en de werkelijke cijfers 2018. Voor de balans zijn de cijfers per 31 december 2018 als vergelijking opgenomen.

Verbonden partijen

Stek, stichting voor stad en kerk te Den Haag is een verbonden partij. Overwegingen hierbij zijn, dat medewerkers van Stek beleids- en beheerswerkzaamheden uitvoeren voor de het CvK, waarvoor een overeenkomst kosten gemene rekening geldt.

Stichting Oostduin is een verbonden partij. Deze stichting beheert het landgoed en opstallen park Oostduin; het CvK is vertegenwoordigd in het bestuur.

Beheersstichting Duinzichtkerk is een verbonden partij. De Duinzichtkerk is onderdeel van de wijkcombinatie IV, maar de exploitatie van de Duinzichtkerk wordt niet in de consolidatie van deze jaarrekening betrokken.

Waarderingsgrondslagen en resultaat - bepalinggrondslagen

Stelselwijziging

Er zijn twee stelselwijzigingen. Ten eerste volgt uit de nieuwe richtlijnen van de PKN dat begraafplaatsen in een separaat deel van de jaarrekening moet worden opgenomen.

Ten tweede volgt uit de richtlijnen voor waardering onroerend goed, dat de voor de jaarrekening 2018 gekozen waardering van € 1 per pand niet geldt, wanneer de afschrijvingstermijn nog niet is verstreken.

Effecten stelselwijzigingen

Begraafplaats

Het separaat opnemen van balans en staat van baten en lasten van de begraafplaats (Abdijkerkhof) leidt tot lagere vergelijkende cijfers over 2018 voor de rest van de jaarrekening.

Als volgt:

Materiële vaste activa - inventaris	3.570 lager
Debiteuren	7.104 lager
Overige vorderingen	11.799 hoger
Liquide middelen	100.694 lager
Voorzieningen	24.927 lager
Crediteuren	1.898 lager
Overige schulden	72.744 lager
Baten m.b.t. begraafplaats	48.302 lager
Lasten m.b.t. begraafplaats	48.302 lager

N.B. in deze jaarrekening wordt over 2018 een resultaat begraafplaatsen gepresenteerd van € 10.838. Dit is het gevolg van het opheffen van de voorziening onderhoud. Zie de toelichting bij de balans van de begraafplaats.

Materiële vaste activa - gebouwen

Er zijn één pand en één verbouwing die in 2018 versneld zijn afgeschreven tot € 1, waarbij de afschrijvingstermijn niet was verstreken.

Deze zijn nu gewaardeerd volgens de richtlijnen. Dat leidt tot de volgende wijzigingen in de vergelijkende cijfers over 2018:

Materiële vaste activa - gebouwen	207.355 hoger
Algemene reserve	207.355 hoger
Afschrijvingen	34.805 hoger
Bijzondere last (afwaardering gebouwen)	242.160 lager
Resultaat boekjaar	207.355 hoger

Herrekening eigen vermogen per 1 januari 2018

Vanwege de stelselwijzigingen is het eigen vermogen per 1 januari 2018 als volgt te herrekenen:

Eigen vermogen per 1 januari 2018	12.432.311
Af: eigen vermogen begraafplaats per 1 januari 2018	-
Afrondingsverschillen	-1
Herrekend eigen vermogen per 1 januari 2018	<u><u>12.432.310</u></u>

Resultaat boekjaar 2018:

Vóór stelselherziening	-88.866
Bij: lagere bijzondere last (afwaardering gebouwen) 2018	242.160
Af: hogere afschrijvingen 2018	-34.805
Afrondingsverschillen	-3
Resultaat boekjaar 2018 na stelselherziening	<u><u>118.486</u></u>

Herrekend eigen vermogen per 31 december 2018	12.550.796
---	------------

Waarderingsgrondslagen en resultaat - bepalinggrondslagen

Grondslagen voor de waardering

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs of tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische aanschafwaarden verminderd met lineaire afschrijving naar tijdsgelang, tot een restwaarde van € 1.

De afschrijvingen worden berekend op basis van de volgende afschrijvingspercentages over de aanschaffingswaarde:

Gebouwen	4%
Verbouwingen	10%
Inventaris	20%

Financiële vaste activa

In afwijking van de RBJPKN worden beleggingen gerubriceerd als financiële vaste activa (en niet als vlottende activa), omdat het geheel van de beleggingen bedoeld is om duurzaam te worden aangehouden.

Effecten worden gewaardeerd op marktwaarde volgens opgave van de vermogensbeheerders.

Vlottende activa

De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat onder meer uit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen.

Aan bestemmingsreserves is door het moderamen een bepaalde bestemming gegeven; aan bestemmingsfondsen is door derden een beperkte bestedingsmogelijkheid aangebracht.

Voorzieningen

De voorziening voor groot onderhoud wordt gevormd voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde.

Kortlopende schulden

Deze worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Kerkgebouwen

De totale verzekerde waarde van de kerkgebouwen bedraagt € 70.077.800

(exclusief de waarde van de Nieuwe Kerk).

De volgende kerkgebouwen zijn eigendom van de Protestantse Gemeente te 's-Gravenhage:

Abdijkerk	Kloosterkerk	Ontmoetingskerk
Bergkerk	Lukaskerk	Valkenboskerk
Bethlehemkerk	Maranathakerk	Shalomkerk
Bosbeskapel	Marcuskerk	
Grote Kerk	Nieuwe Kerk	

Waardering kerkgebouwen afgeschreven tot 1 euro per gebouw.

Boekwaarde 31 december 2019

€	13
€	13

Bij de Marcuskerk en de Shalomkerk horen kosterswoningen die onlosmakelijk met de kerken verbonden zijn.

De volgende kosterswoningen zijn los te zien van de kerken waar de woningen bij horen:

Klimopstraat 192 bij de Bethlehemkerk

€	1
---	---

Bosbesstraat 7 bij de Bosbeskapel

€	1
---	---

2e Sweelinckstraat 231 bij de Maranathakerk

€	1
---	---

Boekwaarde 31 december 2019

€	3
---	---

Pastorieën

De totale verzekerde waarde van de pastorieën bedraagt € 1.217.200

Het betreft de volgende panden:

Willem III straat 30

€	1
---	---

Fuutlaan 3

€	1
---	---

Boekwaarde 31 december 2019

€	2
---	---

Het pand aan de Wildhoeflaan 36 is verkocht in 2019:

Boekwaarde per 1 januari 2019

€	1
---	---

Verkoop 2019

€	-1
---	----

Boekwaarde 31 december 2019

€	0
---	---

Overige onroerende zaken

De totale verzekerde waarde van de objecten bedraagt € 1.940.000.

(exclusief Azaleastraat 2).

Waardering overige gebouwen afgeschreven tot 1 euro per gebouw.

Valkenboslaan 111 (incl. schuur)

€	1
---	---

Klimopstraat 190

€	1
---	---

Miquelstraat 50-52 (Focus)

€	1
---	---

Dr. HJ v Mooklaan 97

€	1
---	---

J Luijkenlaan 92a

€	1
---	---

Azaleastraat 2 (dit pand is overgedragen aan de PGG bij de liquidatie van stichting Eltheto)

€	1
---	---

Boekwaarde 31 december 2019

€	6
---	---

Willem III straat 38a:

Boekwaarde 1 januari 2019

€	88.709
---	--------

Afschrijvingen dit jaar

€	5.143
---	-------

Boekwaarde 31 december 2019

€	83.566
---	--------

Verbouwingen

Azaleastraat 2 verbouwing:

Boekwaarde 1 januari 2019

€	118.648
---	---------

Afschrijvingen dit jaar

€	29.662
---	--------

Boekwaarde 31 december 2019

€	88.986
---	--------

Toelichting op de balans

Inventaris

Boekwaarde 1 januari 2019	€	22.867
Aanschaffingen dit jaar	€	9.052
	€	31.919
Afschrijvingen dit jaar	€	9.352
<u>Boekwaarde 31 december 2019</u>	€	<u>22.568</u>

Totaal Materiële vaste activa

€ 195.144

Financiële vaste activa

Leningen u/g

Stichting SCW d' Eglise Evangelique de la Haye (i.v.m. verkoop Exoduserk)

Hoofdsom € 1.056.357. De rente bedraagt: 2,5% p/j van 1 januari 2012 t/m 31 december 2021, 2,75% p/j van 1 januari 2022 t/m 31 december 2031, 3,25% p/j van 1 januari 2032 t/m einde van de looptijd. De looptijd van de lening is 36 jaar.

De terugbetaling vindt plaats in jaarlijkse annuïteiten als volgt: in 2012 30.000, in 2013 40.000, in 2014 50.000, in 2017 t/m 2048 50.000 (annuïteit = rente + aflossing).

In 2015 is de aflossing opgeschort tot 1 januari 2017. Bij verkoop van het pand door de schuldenaar of aan het einde van de looptijd dient het gehele bedrag te worden afgelost.

De PGG heeft een aantal gesprekken met de stichting SCW gevoerd omdat de afspraken onvoldoende zijn nagekomen. Dit speelt al een aantal jaren. De (nieuwe) afspraken zijn nog niet definitief. Wel zijn over de eerste drie maanden van 2020 rente en aflossing geheel voldaan. Daarnaast verwacht de PGG dat de waarde van het kerkgebouw bij verkoop voldoende is om de lening volledig terug te ontvangen. Afwaardering van de vordering (lening) is daarom nu niet aan de orde.

Boekwaarde 1 januari 2019	€	981.330
Aflossingen dit jaar	€	-1.185
Kortlopend deel	€	-26.000
<u>Boekwaarde 31 december 2019</u>	€	<u>954.145</u>

(de rente over 2019 is betaald)

Lening St. Redeemed Christian Church of God (i.v.m. verkoop Kruispuntkerk)

Hoofdsom € 1.066.500. De rente bedraagt 3,37%, voor het eerst berekend vanaf 1 januari 2015.

De looptijd van de lening is 5 jaar, met ingang van 1 juli 2014.

In maart 2020 is de lening volledig afgelost.

Boekwaarde 1 januari 2019	€	65.141
Aflossingen dit jaar	€	-49.367
Kortlopend deel	€	-15.774
<u>Boekwaarde 31 december 2019</u>	€	<u>-</u>

Totaal leningen u/g

€ 954.145

Inschrijving Kerkelijk Grootboek - deposito SKG

€ 455.294

Effecten

	31-12-2019	31-12-2018
Vermogensbeheer	€ 9.680.853	€ 8.776.574
Overige beleggingen	€ 334.560	€ 297.420
<u>Totaal effecten</u>	<u>€ 10.015.413</u>	<u>€ 9.073.994</u>

Verdeling en waarde effecten per 31-12-2019

	ABN AMRO	Overig
Aandelen	€ 4.713.977	€ 334.560
Obligaties	€ 4.139.781	€ -
Liquiditeiten	€ 827.095	€ -
	<u>€ 9.680.853</u>	<u>€ 334.560</u>

Toelichting op de balans

Vlottende activa

Vorderingen

Debiteuren en overige vorderingen	31-12-2019	31-12-2018
<u>Centraal</u>		
Debiteuren	€ 24.359	€ 6.220
Kortlopende deel langlopende vorderingen	€ 41.774	€ -
Doorbelastingen derden:		
Door te belasten Diakonie	€ 21.118	€ 20.239
Door te belasten aan Kloosterkerk	€ 15.419	€ 11.209
Door te belasten aan Grote Kerk	€ -	€ 20.799
Door te belasten aan Aandachtscentrum	€ 30.927	€ 28.736
Door te belasten Houtrustkerk/Zoetermeer	€ 57.430	€ 56.580
Vooruitbetaalde bedragen/nog te ontvangen	€ 169.591	€ 71.847
Overig	€ 21.317	€ 22.289
(de post "overig" per 31-12-2019 bevat met name te ontvangen omzet Grote kerk)		
<u>Wijkgemeenten</u>		
Debiteuren	€ 8.202	€ 3.682
Overig (met name energie-afrekening/energiebelasting)	€ 69.489	€ 43.408
<u>Totaal vorderingen</u>	€ 459.627	€ 285.009

Liquide middelen

Centraal	€ 4.214.128	€ 2.466.336
Wijkgemeenten	€ 124.299	€ 150.266
<u>Totaal liquide middelen</u>	€ 4.338.427	€ 2.616.602

De liquide middelen zijn vrij besteedbaar.

Toelichting op de balans

Passiva

Eigen vermogen

	01-01-2019	overig	gewone expl.	bijz.resultaat	31-12-2019
<i>Centraal</i>					
Algemene reserve	€ 8.825.085				€ 8.825.085
Gewone expl. Centraal			€ -487.651		€ -487.651
Gewone expl. wijken			€ -206.585		€ -206.585
Stelselwijziging		€ 207.356			€ 207.356
Bijzonder resultaat				€ 2.345.611	€ 2.345.611
Toerekening aan wijken			€ -33.166	€ -734.699	€ -767.865
Onttrekking fondsen derden				€ 17.066	€ 17.066
	€ 8.825.085	€ 207.356	€ -727.402	€ 1.627.978	€ 9.933.017

Wijken

Algemene reserve wijken	€ 3.402.551				€ 3.402.551
Gewone expl.			€ 33.166		€ 33.166
Bijz.resultaat				€ 752.128	€ 752.128
Totaal	€ 3.402.551	€ -	€ 33.166	€ 752.128	€ 4.187.845

(zie specificaties op de volgende pagina)

Bestemmingsreserves

Wijkgemeente Den Haag Zuidwest

Orgelfonds Abdijkerk	€ 28.743		€ -	€ -	€ 28.743
Inrichtingsf.Bosbesk.	€ 10.725		€ -	€ -10.000	€ 725
Onderhoudsf.Bosbesk.	€ 116		€ -	€ -116	€ -

Wijkgemeente De Drieklank

Past.fonds Marcuskerk	€ 66.891		€ -	€ -7.313	€ 59.578
-----------------------	----------	--	-----	----------	----------

Wijkgemeente Lukaskerk

Orgelfonds Lukaskerk	€ 9.329		€ -	€ -	€ 9.329
----------------------	---------	--	-----	-----	---------

Totaal	€ 115.804	€ -	€ -	€ -17.429	€ 98.375
---------------	-----------	-----	-----	-----------	----------

Tussensaldo wijken

		€ -	€ 33.166	€ 734.699	
--	--	-----	----------	-----------	--

Totaal Reserves

	€ 12.343.440	€ 207.356	€ -694.236	€ 2.362.677	€ 14.219.237
--	--------------	-----------	------------	-------------	--------------

Toelichting op de balans

Specificatie wijkreserves

	01-01-2019	Overig	Mutatie res.*	Bijz.result.	31-12-2019
Wijkgemeente Den Haag Zuidwest					
Abdijkerk	€ 517.780	€	21.717	€ -4.021 a	€ 535.476
Bosbeskapel	€ 194.336	€	-	€ 10.000 b	€ 204.336
Shalomkerk	€ 302.207	€	-	€ 38.764 c	€ 340.971
Wijkgemeente Den Haag West					
Bergkerk	€ 32.867	€	-	€ 670.196 d	€ 703.063
Maranathakerk	€ 290.667	€	-2.883	€ -4.257 e	€ 283.527
Wijkgemeente De Drieklank					
Juliana/Valkenboskerk	€ 107.810	€	-	€ -7.675 f	€ 100.135
Marcuskerk	€ 518.874	€	-	€ 7.071 g	€ 525.945
Kerk in Laak	€ 196.487	€	14.948	€ 52.227 h	€ 263.662
Wijkgemeenten Haagse Hout-Archipel					
Bezuidenhout/Chr. Triumfator	€ 198.119	€	-10.505	€ -16.184 i	€ 171.430
Kruispunt	€ 361.166	€	-	€ -	€ 361.166
Wijkgemeente Lukaskerk					
Lukaskerk	€ 247.792	€	4.679	€ 6.007 j	€ 258.478
Wijkgemeente Bethlehemkerk					
Bethlehemkerk	€ 434.446	€	5.210	€ -	€ 439.656
	€ 3.402.551	€ -	€ 33.166	€ 752.128	€ 4.187.845

* Een positief saldo wordt toegevoegd aan de wijkreserve, een negatief saldo wordt van de wijkreserve afgehaald voorzover het saldo negatiever is dan het saldo dat was begroot.

specificatie kolom overig:

	diversen	legaten	mutatie
a) kerkelijk werker	€ 21.953	€ 17.932	€ -4.021
b) gift	€ -10.000	€ -	€ 10.000
c)	€ -	€ 38.764	€ 38.764
d) procesbegeleider (50%)	€ 4.257	€ 674.453	€ 670.196
e) procesbegeleider (50%)	€ 4.257	€ -	€ -4.257
f) t.l.v. wijkres.Jul.kerk	€ 7.675	€	€ -7.675
g) predikantsvergoedingen	€ 6.156	€ 13.227	€ 7.071
h)	€ -	€ 52.227	€ 52.227
i) kerkelijk werker	€ 16.184	€ -	€ -16.184
j)	€ -	€ 6.007	€ 6.007
	€ 50.482	€ 802.610	€ 752.128

Fondsen derden

	saldo 31-12-2018	rente	onttrekking	saldo 31-12-2019
Brouwer Kilchmeyer	€ 68.702		€ -	€ 68.702
Fonds voormalige Ger.Kerk	€ 7.769		€ -	€ 7.769
Fonds Jeugdhaven(Laak)	€ 16.569	€ 497	€ -17.066	€ -
Totaal fondsen derden	€ 93.040	€ 497	€ -17.066	€ 76.471

Fonds Brouwer Kilchmeyer

Het fonds Brouwer Kilchmeyer € 68.702 is sinds eind 2003 afgelost en werd niet herbelegd. Rentebaten worden wel uitgekeerd aan de Stichting Christelijk Onderwijs te 's-Gravenhage op basis van het rentepercentage van de wijkreserve.

Fonds Jeugdhaven(Laak)

Het Fonds Jeugdhaven (Laak) werd in 2019 geheel ingezet ter dekking van de pioniersplek Leven in Laak.

Toelichting op de balans

Voorzieningen	saldo 31-12-2018	dotaties	overige mut.	verz.uitk.	saldo 31-12-2019
Onderhoudsfondsen					
Kerkgebouwen eigen beheer	€ 356.536	€ 155.558	€ -116.928	€ -	€ 395.166
Kerkgebouwen beheer door derden	€ -	€ 700.000	€ -	€ -	€ 700.000
Pastorieën, kosterswoningen, overig onroerend goed	€ 183.978	€ 75.000	€ -14.814	€ -	€ 244.164
Subtotaal	€ 540.514	€ 930.558	€ -131.742	€ -	€ 1.339.330

Een deel van de dotaties wordt gefinancierd vanuit subsidies.

De voorziening is berekend volgens de door PKN goedgekeurde methode waarbij een meerjarenplan voor onderhoud is opgesteld en de benodigde dotaties vervolgens over de periode zijn gespreid.

Hierbij wordt bewaakt dat de voorziening niet onder 0 uit zal komen in enig jaar.

Een aantal gebouwen is niet meegenomen in de onderhoudsvoorzieningen:

De Ontmoetingskerk en Valkenboskerk omdat deze gebouwen niet meer door de PGG worden gebruikt en op de nominatie staan voor verkoop.

Het bedrag van de voorziening Kerkgebouwen beheer door derden betreft de maximale toezegging aan de Stichting Grote of Sint-Jacobskerk voor groot onderhoud aan de toiletgroepen en de verwarming.

Er is geen voorziening opgenomen voor het groot onderhoud daken en goten van de Kloosterkerk. De toestand van daken en goten is volgens opname door Monumentenwacht goed.

Komend jaar zal het college na overleg met het bestuur van de Kloosterkerk beslissen op welke wijze zij de verantwoordelijkheid als eigenaar van de Kloosterkerk en meer specifiek de verantwoordelijkheid voor daken en goten in de jaarrekening tot uiting zal brengen.

Het overig groot onderhoud van de kerken niet in eigen beheer, te weten Grote of Sint-Jacobskerk, Kloosterkerk en Nieuwe Kerk, valt binnen de exploitatie van de beherende stichtingen. Eventuele risico's voor het niet kunnen voldoen aan de verplichtingen zullen komend jaar in beeld worden gebracht. Voor risico's van materieel belang kan nadien een voorziening worden gevormd.

Kortlopende schulden

Crediteuren en overige schulden	31-12-2019	31-12-2018
Centraal		
Crediteuren	€ 193.516	€ 84.284
Loonheffing	€ 45.014	€ 41.445
Vakantiegeld	€ 22.758	€ 22.520
Reservering verlofdagen	€ 22.532	€ 11.662
Rekening courant Abdijkerkhof	€ 109.031	€ 109.066
Omzetbelasting	€ 19.368	€ -
Borgsom Exoduserk	€ 50.000	€ 50.000
Borgsom Ontmoetingskerk	€ 135.000	€ -
Vooruitontvangen subsidies	€ 21.969	€ -
Overig	€ 70.148	€ 104.866
Wijkgemeenten		
Collecten derden	€ 8.294	€ 5.740
Overig	€ 85.382	€ 93.690
Totaal kortlopende schulden	€ 783.012	€ 523.273

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De Grote of Sint-Jacobskerk is tot en met 2018 in exploitatie gegeven aan de Stichting Grote Kerk. Door de stichting werd een symbolisch huurbedrag betaald.

Daarnaast kwamen de gebruikelijke eigenaarslasten (verzekeringen, belastingen en dergelijke) en de gebruikerslasten (energiekosten, precariorechten, inboedelverzekering en dergelijke) voor rekening van de stichting.

Gedurende 2019 is de Grote of Sint-Jacobskerk door de PGG beheerd omdat de gebruikersovereenkomst met de Stichting Grote Kerk per 31 december 2018 is beëindigd.

De exploitatie van de Grote of Sint-Jacobskerk over 2019 is daarom opgenomen in deze jaarrekening.

Voor de exploitatie vanaf 2020 is er een nieuwe stichting opgericht.

De naam van de nieuwe stichting is Stichting Grote of Sint-Jacobskerk.

Deze stichting heeft als doel het in stand houden en het exploiteren van de Grote of Sint-Jacobskerk. Het groot onderhoud valt onder verantwoordelijkheid van deze stichting.

Uiteindelijk kan het voorkomen dat de PGG als eigenaar van de kerk moet bijdragen in het groot onderhoud. Dit valt echter niet te kwantificeren.

De Nieuwe Kerk is langdurig (voor 99 jaar) aan de Stichting Nieuwe Kerk in gebruik gegeven.

Door de stichting wordt een symbolisch bedrag betaald voor gebruik. De stichting is met de exploitatie en het onderhoud van het gebouw belast en draagt alle kosten, die daarmee verbonden zijn.

De erfpachtovereenkomst expireert in 2068.

De Kloosterkerk is in gebruik gegeven aan de Stichting Kloosterkerk. Aan de stichting wordt geen verbruiksvergoeding in rekening gebracht. De kosten verbonden aan de exploitatie en het onderhoud van het gebouw (uitgezonderd het grootonderhoud aan daken en goten) zijn echter voor rekening van de stichting.

De door de Haagse Hervormde Gemeente met de stichting aangegane verhoudingsregeling is van rechtswege op de Protestantse Gemeente te 's-Gravenhage overgegaan, deze regeling is per 15 december 2014 vastgesteld.

Bij de totstandkoming van de PKN in 2004 is Gereformeerde KAZ Oost (GKO) niet gefuseerd met de PGG. Er is toen een splitsing gemaakt waarbij een verrekening heeft plaatsgevonden. Een deel van deze verrekening heeft betrekking op kerkgebouwen die zijn gewaardeerd maar nog niet zijn afgerekend. Hierdoor is er een latente vordering op de GKO van 35,8% van de winst bij verkoop (verschil tussen de boekwaarde van € 204.205 en de reële waarde per 1 mei 2004) die bij vervreemding zal vrijvallen.

Het gaat om de kerkgebouwen Christus Triumfatorkerk, Pax Christikerk, Noorderkerk en pastorie.

Onder verkoopwinst wordt verstaan de netto opbrengst minus de boekwaarde per balansdatum 31 december 2003. Op het moment dat het kerkgebouw wordt onttrokken aan de eredienst vindt eveneens afrekening plaats. In dat geval vindt taxatie van de waarde van het kerkgebouw plaats. Het verschil tussen taxatiewaarde en de boekwaarde is de basis voor de afrekening van 35,8% van de GKO aan de PGG.

Op dit moment is van verkoop of onttrekking geen sprake. Het is daarom niet mogelijk een betrouwbare schatting van de afrekening te maken. Indien dat wel het geval is, zal de vordering op de balans onder financiële vaste activa worden opgenomen.

Om tussentijds een betrouwbare schatting te kunnen maken zal in 2020 een taxatie worden uitgevoerd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is één gebeurtenis na balansdatum, die hier genoemd moet worden, en dat is de coronacrisis van 2020. Deze heeft zeer grote gevolgen voor de economie, in Nederland en wereldwijd. De continuïteit van vele bedrijven en instellingen staat op het spel.

Voor de PGG is er geen sprake van discontinuïteit. Gezien de eigen vermogenspositie van de PGG is de continuïteit in financiële zin gewaarborgd en de liquiditeitspositie van de PGG is goed: er zijn veel liquide middelen en de effecten zijn snel liquide te maken.

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2019		begroting 2019		jaarrekening 2018
80 opbrengsten onroerende zaken					
80.20 huuropbrengsten kerkgebouwen	€ 383.830	€	353.392	€	368.025
80.40 huuropbrengsten pastorieën	€ 15.599	€	19.000	€	19.035
80.50 huuropbrengsten kosterswoningen	€ 21.657	€	10.200	€	14.644
80.60 opbrengsten Grote Kerk	€ 284.409	€	600	€	653
80.70 overige gebouwen	€ 86.638	€	80.500	€	83.558
80.91 buffetten	€ 57.120	€	65.943	€	63.494
totaal	€ 849.253	€	529.635	€	549.409

Meer baten dan begroot op 80.20 met name door meer verhuur in de wijken.

De grote post bij 80.60 is eenmalig. Zie ook de lasten Grote Kerk (41.69).

Gedurende 2019 is de Grote Kerk door de PGG beheerd omdat de Stichting Grote Kerk per 31 december 2018 werd opgeheven.

81 opbrengsten uit rente en dividenden					
81.10 rente van banken	€ 1.959	€	6.022	€	1.974
81.20 rente hypotheke u/g en leningen u/g	€ 37.926	€	43.700	€	39.968
81.40 opbrengst uit aandelen- en obligatie(fondsen)	€ 140.452	€	155.000	€	158.326
totaal	€ 180.337	€	204.722	€	200.268

De opbrengsten bij 81.40 waren te optimistisch begroot.

82 opbrengsten uit stichtingen/kassen en fondsen					
82.99 overige opbrengsten	€ 27.468	€	14.171	€	29.547
totaal	€ 27.468	€	14.171	€	29.547

Er zijn meer doorbelastingen en diverse baten in de wijken geweest dan begroot.

83 opbrengsten levend geld					
83.10 vrijwillige bijdragen	€ 993.191	€	1.015.268	€	1.066.616
83.20 opbrengst collecten	€ 87.111	€	83.987	€	84.744
83.30 giften	€ 42.397	€	30.043	€	33.192
83.40 kerktelefoon	€ 2.699	€	1.934	€	2.244
83.41 opbrengsten kerkblad, bijdrage Diaconie aan kerkblad	€ 34.491	€	35.250	€	36.077
83.60 solidariteitskas	€ 26.861	€	16.411	€	17.898
83.70 (wijk)kassen	€ 4.390	€	2.338	€	20.985
83.99 overige opbrengsten levend geld	€ 25.111	€	23.306	€	22.089
totaal	€ 1.216.251	€	1.208.537	€	1.283.845

transportregel baten structureel	€ 2.273.309	€	1.957.065	€	2.063.069
----------------------------------	-------------	---	-----------	---	-----------

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2019	begroting 2019	jaarrekening 2018
<i>transportregel baten structureel</i>	€ 2.273.309	€ 1.957.065	€ 2.063.069
84 door te zenden collecten en giften			
84.29 collecten voor derden	€ 23.745	€ -	€ 21.213
totaal	€ 23.745	€ -	€ 21.213
85 opbrengsten uit subsidies en bijdragen			
85.10 subsidies	€ 40.842	€ 10.000	€ 40.387
85.20 bijdragen derden en doorbelastingen	€ 129.729	€ -	€ 128.292
85.30 bijdragen derden aan Pionieren, bijdrage Kloosterkerk	€ 62.975	€ 94.500	€ 55.555
totaal	€ 233.546	€ 104.500	€ 224.234
Er zijn meer overheidssubsidies voor onderhoud ontvangen dan begroot, deze subsidies zijn besteed aan het onderhoudsfonds (zie lasten onderhoudsfonds, 40.27). Het verschil met de begroting bij 85.30 komt met name (ongeveer 40.000) door pioniersplekken die wel waren begroot maar niet zijn gestart. Bij Geloven in Moerwijk is ongeveer 8.000 minder aan bijdrage binnengekomen dan begroot. Post 85.20 betreft doorbelastingen aan derden, dit betreft doorbelasting van predikantstraktementen aan derden (zie lasten 43.13), doorbelasting van salariskosten van werknemers die bij de PGG op de loonlijst staan maar bij derden hun werkzaamheden verrichten (zie lasten 43.30) en doorbelasting van overige lasten die aan de PGG zijn gefactureerd (zie lasten 45.99). Deze doorbelastingen worden in deze jaarrekening voor het eerst in de exploitatie gepresenteerd om een vollediger beeld te geven.			
Totaal baten structureel	€ 2.530.600	€ 2.061.565	€ 2.308.516

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2019		begroting 2019		jaarrekening 2018	
40 kosten kerkelijke gebouwen exclusief afschrijvingen						
40.20 kerkgebouwen						
40.21 klein onderhoud kerkgebouwen	€	79.102	€	88.286	€	71.631
40.23 verzekeringen	€	25.398	€	23.796	€	27.631
40.24 energie en water	€	128.755	€	117.631	€	114.880
40.27 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€	167.558	€	150.000	€	168.387
40.29 overige kosten, met name huur CTK en Beheer Vastgoed	€	99.045	€	106.393	€	107.825
40.40 pastorieën						
40.41 onderhoud	€	4.506	€	4.500	€	2.360
40.47 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€	25.000	€	25.000	€	25.000
40.50 kosterswoningen						
40.51 onderhoud	€	4.258	€	3.200	€	2.800
40.57 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€	25.000	€	25.000	€	25.000
totaal	€	558.622	€	543.806	€	545.514

De energielasten waren te optimistisch begroot.

41 kosten overige eigendommen en inventarissen						
41.39 overige kosten, huisvesting Kerkelijk Bureau	€	20.378	€	20.000	€	20.000
41.60 Grote Kerk						
41.69 kosten Grote Kerk	€	283.485	€	-	€	-
41.70 overige gebouwen						
41.71 onderhoud	€	23.224	€	19.500	€	23.658
41.77 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€	25.000	€	25.000	€	25.000
41.90 overige kosten (on)roerende zaken						
41.95 buffetten	€	32.062	€	42.151	€	43.877
totaal	€	384.149	€	106.651	€	112.535

De grote post bij 41.69 is eenmalig. Zie ook de baten Grote Kerk (80.60).
Gedurende 2019 is de Grote Kerk door de PGG beheerd omdat de Stichting Grote Kerk per 31 december 2018 werd opgeheven.

42 afschrijvingen onroerende zaken, installaties/invent.						
42.70 afschrijving gebouwen	€	34.805	€	-	€	34.805
42.98 afschrijving inventarissen	€	9.352	€	10.735	€	11.140
totaal	€	44.157	€	10.735	€	45.945

transportregel lasten structureel	€	986.928	€	661.192	€	703.994
-----------------------------------	---	---------	---	---------	---	---------

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2019		begroting 2019		jaarrekening 2018	
<i>transportregel lasten structureel</i>	€	986.928	€	661.192	€	703.994
43 pastoraat resp. diaconaal pastoraat						
43.10 eigen predikanten	€	760.095	€	807.092	€	727.782
43.13 bijdragen aan derden in traktementen	€	55.380	€	-	€	50.544
43.19 overige vergoedingen eigen predikanten	€	-	€	-	€	6.635
43.30 doorbelastingen salariskosten	€	55.543	€	-	€	59.640
43.33 preekvoorziening	€	40.646	€	37.357	€	44.582
43.39 overige kosten pastoraat	€	5.500	€	6.100	€	5.500
43.40 lasten pioniersplekken	€	152.094	€	156.000	€	86.845
totaal	€	1.069.258	€	1.006.549	€	981.528

Het verschil bij 43.10 met de begroting komt door vacatures (Lukaskerk, Duinzicht).

Zie voor de doorbelasting traktementen 43.13 en salariskosten

43.30 de toelichting bij de Baten Doorbelastingen (85.20).

Verskil met begroting lasten pioniersplekken 43.40 (afgerond):

Plekken wel begroot, niet gestart	€	-68.000
Leven in Laak, extra loonkosten en afkoopsom	€	42.000
Geloven in Moerwijk, meer loonkosten	€	22.000

44 lasten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten

44.10 kerkdiensten	€	26.551	€	39.318	€	30.700
44.50 wijkwerk en gemeenteavonden	€	13.933	€	12.633	€	21.595
44.60 jeugdwerk	€	4.533	€	7.142	€	10.105
44.99 overige kosten kerkelijke activiteiten	€	17.176	€	23.396	€	31.319
totaal	€	62.193	€	82.489	€	93.719

Verskil met begroting door verschillende kleinere posten:
minder wijkprojecten e.d.

<i>transportregel lasten structureel</i>	€	2.118.379	€	1.750.230	€	1.779.241
--	---	-----------	---	-----------	---	-----------

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2019	begroting 2019	jaarrekening 2018
<i>transportregel lasten structureel</i>	€ 2.118.379	€ 1.750.230	€ 1.779.241
45 verplichtingen/bijdragen aan andere organen			
45.10 afdrachten voor quotum	€ 59.064	€ 62.784	€ 64.483
45.30 bijdragen classes en streekverbanden	€ 26.100	€ 26.100	€ 26.100
45.60 afdrachten voor de solidariteitskas	€ 23.718	€ 26.800	€ 26.871
45.99 overige bijdragen en contributies	16.889	-	13.881
totaal	€ 125.771	€ 115.684	€ 131.335
De overige bijdragen bij 45.99 betreffen doorbelastingen van diverse kosten aan derden, zie de toelichting bij de Baten Doorbelastingen (85.20).			
46 salarissen en vergoedingen			
46.10 koster	€ 353.379	€ 345.653	€ 346.165
46.20 organisten	€ 61.131	€ 57.016	€ 54.562
46.30 administratief personeel en overig personeel			
46.31 salarissen en toeslagen (kerkelijk bureau)	€ 172.769	€ 179.100	€ 160.951
46.39 overige vergoedingen	€ 4.643	€ 6.900	€ 5.649
46.40 overige kosten personeel/vrijwilligers			
46.42 vergoedingen vrijwilligers	€ 2.350	€ 4.500	€ 4.500
totaal	€ 594.272	€ 593.169	€ 571.827
Meer lasten dan begroot met name door overuren e.d.			
47 kosten beheer, administratie en archief			
47.11 (wijk)kerkenraad	€ 3.917	€ 8.500	€ 3.684
47.20 bureaubehoeften en drukwerk	€ 24.327	€ 39.857	€ 38.170
47.30 telefoon	€ 6.250	€ 5.000	€ 7.527
47.40 administratie en archief	€ 8.824	€ 7.500	€ 9.769
47.41 ledenregistratie	€ 57.698	€ 61.597	€ 56.936
47.42 financiële administratie	€ 76.199	€ 85.000	€ 73.922
47.50 jaarrekeningcontrole	€ 12.705	€ 13.000	€ 12.342
47.60 verzekeringen (WA, diefstal, verz.vrijwilligers, etc.)	€ 3.603	€ 2.000	€ 4.878
47.70 publiciteit	€ 42.193	€ 40.000	€ 40.155
47.80 kerktelefoon	€ 3.791	€ 5.227	€ 4.413
47.81 kerkblad	€ 13.079	€ 16.100	€ 13.377
47.99 overige kosten	€ 23.140	€ 34.650	€ 35.394
totaal	€ 275.726	€ 318.431	€ 300.567
Minder lasten dan begroot met name door: minder kantooruitgaven, administratiekosten.			
<i>transportregel lasten structureel</i>	€ 3.114.148	€ 2.777.514	€ 2.782.970

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2019	begroting 2019	jaarrekening 2018
<i>transportregel lasten structureel</i>	€ 3.114.148	€ 2.777.514	€ 2.782.970
48 rentelasten/bankkosten			
48.11 bankkosten	€ 3.854	€ 3.928	€ 3.847
48.40 rente bestemmingsreserves	€ 1.374	€ 1.400	€ 1.374
48.99 overige rentelasten en bankkosten	€ 81.714	€ 80.000	€ 67.732
totaal	€ 86.942	€ 85.328	€ 72.953
53 afdrachten door te zenden collecten en giften			
53.21 collecten voor derden	€ 23.745	€ -	€ 21.213
totaal	€ 23.745	€ -	€ 21.213
Totaal lasten structureel	€ 3.224.835	€ 2.862.842	€ 2.877.136
Resultaat (verlies) structureel	€ -694.235	€ -801.277	€ -568.620

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2019	begroting 2019	jaarrekening 2018
95 incidentele baten			
95.10 incidentele baten	€ 33.920	€ -	€ 90.000
95.21 koersresultaat beleggingen	€ 1.146.572	€ -	€ -236.309
95.30 boekwinsten onroerende zaken	€ 1.062.804	€ -	€ 1.496.353
95.40 ontvangen legaten/erfenissen	€ 925.785	€ -	€ 40.648
totaal	€ 3.169.082	€ -	€ 1.390.692

Baten bij 95.10 betreft met name ontvangen optievergoeding voor de Ontmoetingskerk.

De boekwinst bij 95.30 wordt veroorzaakt door de verkoop van de Wildhoeftaan.

Legaten:

Legaten Centraal	€ 123.175
Legaten Wijken	€ 802.610 a)

60.10 incidentele lasten ten laste van bestemmings/wijk-reserves	€ 67.911	€ -	€ 131.443
totaal	€ 67.911	€ -	€ 131.443

65 incidentele lasten			
65.10 dotatie onderhoudsvoorziening Grote Kerk	€ 700.000	€ -	€ -
65.10 incidentele lasten overig	€ 55.559	€ -	€ 572.143
totaal	€ 755.559	€ -	€ 572.143

Incidentele lasten ten laste van bestemmings/wijk-reserves:

Bestemmingsreserves (zie Eigen Vermogen)	€ 17.429
Wijkreserves (zie Eigen Vermogen)	€ 50.482 a)
	€ 67.911

a) legaten wijken -/- incidentele lasten wijken: € 752.128
(zie mutaties wijkreserves kolom Bijzonder resultaat)

De overige incidentele lasten betreffen met name juridische kosten e.d.

Resultaat incidenteel	€ 2.345.611	€ -	€ 687.106
------------------------------	-------------	-----	-----------

Totaal resultaat	€ 1.651.376	€ -801.277	€ 118.486
-------------------------	-------------	------------	-----------

Abdijkerkhof

jaarrekening 2019 jaarrekening 2018

Baten

Baten m.b.t. begrafenissen	€	13.130	€	17.710
Baten onderhoud	€	18.997	€	18.566
Baten grafrechten	€	14.986	€	12.026
	€	47.113	€	48.302

Lasten

Lasten m.b.t. begrafenissen	€	19.411	€	20.906
Lasten onderhoud	€	11.682	€	9.284
Overige lasten - grafrechten	€	929	€	7.774
	€	32.022	€	37.964

Resultaat

€	15.091	€	10.338
---	--------	---	--------

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Inventaris	€	1.520	€	3.570
	€	1.520	€	3.570

Vlottende activa

Vorderingen op korte termijn

Debiteuren	€	1.947	€	7.104
Overige vorderingen	€	109.031	€	109.066
	€	110.978	€	116.170

Liquide middelen

€	131.957	€	100.694
€	244.455	€	220.434

Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve	€	40.018	€	24.927
	€	40.018	€	24.927

Schulden op korte termijn

Crediteuren	€	380	€	1.898	
Overige schulden	€	204.057	€	193.609	
		€	204.437	€	195.507
		€	244.455	€	220.434

Voor het groot onderhoud is geen aparte voorziening opgenomen. Het eigen vermogen kan niet worden uitgekeerd en heeft als enig doel als buffer te dienen voor toekomstig groot onderhoud.

Bijlage: Exploitatie overzicht centraal

	<i>jaarrekening</i>		<i>begroting</i>		<i>jaarrekening</i>	
	<i>2019</i>		<i>2019</i>		<i>2018</i>	
80 opbrengsten onroerende zaken						
80.20 huuropbrengsten kerkgebouwen	€	43.861	€	32.000	€	42.369
80.40 huuropbrengsten pastorieën	€	15.599	€	19.000	€	19.035
80.50 huuropbrengsten kosterwoningen	€	21.657	€	10.200	€	14.644
80.60 opbrengsten Grote Kerk	€	284.409	€	600	€	653
80.70 overige gebouwen	€	86.638	€	80.500	€	83.558
totaal	€	452.164	€	142.300	€	160.259
81 opbrengsten uit rente en dividenden						
81.10 rente van banken	€	1.720	€	6.000	€	1.959
81.20 rente hypotheke u/g en leningen u/g	€	37.926	€	43.700	€	39.968
81.40 opbrengst uit aandelen- en obligatie(fondsen)	€	140.452	€	155.000	€	158.326
totaal	€	180.098	€	204.700	€	200.253
83 opbrengsten levend geld						
83.10 vrijwillige bijdragen	€	999	€	5.000	€	3.081
83.20 opbrengst collecten	€	2.907	€	2.500	€	2.230
83.30 giften	€	3.045	€	9.000	€	9.505
83.41 opbrengsten kerkblad, bijdrage Diaconie aan kerkblad	€	21.118	€	20.000	€	20.239
83.99 overige opbrengsten levend geld	€	6.894	€	-	€	1.440
totaal	€	34.963	€	36.500	€	36.495
85 opbrengsten uit subsidies en bijdragen						
85.10 subsidies	€	40.842	€	10.000	€	40.387
85.20 bijdragen derden en doorbelastingen	€	129.729	€	-	€	128.292
85.30 bijdragen derden aan Pionieren, bijdrage Kloosterkerk	€	62.975	€	94.500	€	55.555
totaal	€	233.546	€	104.500	€	224.234
Totaal baten structureel	€	900.771	€	488.000	€	621.241

Bijlage: Exploitatie overzicht centraal

		<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>
		<i>2019</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
40	kosten kerkelijke gebouwen exclusief afschrijvingen			
40.20	kerkgebouwen			
40.21	klein onderhoud kerkgebouwen	€ 11.083	€ 15.000	€ 13.935
40.27	dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€ 27.558	€ 10.000	€ 40.387
40.29	overige kosten, met name huur CTK en Beheer Vastgoed	€ 72.723	€ 63.000	€ 64.323
40.40	pastorieën			
40.41	onderhoud	€ 4.506	€ 4.500	€ 2.360
40.47	dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
40.50	kosterswoningen			
40.51	onderhoud	€ 4.258	€ 3.200	€ 2.800
40.57	dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
	totaal	€ 170.128	€ 145.700	€ 173.805
41	kosten overige eigendommen en inventarissen			
41.39	overige kosten, huisvesting Kerkelijk Bureau	€ 20.378	€ 20.000	€ 20.000
41.60	Grote Kerk			
41.69	kosten Grote Kerk	€ 283.485	€ -	€ -
41.70	overige gebouwen			
41.71	onderhoud	€ 23.224	€ 19.500	€ 23.658
41.77	dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
41.90	overige kosten (on)roerende zaken			
	totaal	€ 352.087	€ 64.500	€ 68.658
42	afschrijvingen onroerende zaken, installaties/invent.			
42.70	afschrijving gebouwen	€ 34.805	€ -	€ 34.805
42.98	afschrijving inventarissen	€ 460	€ 2.000	€ 327
	totaal	€ 35.265	€ 2.000	€ 35.132
43	pastoraat resp. diaconaal pastoraat			
43.13	bijdragen aan derden in traktementen	€ 55.380	€ -	€ 50.544
43.19	overige vergoedingen eigen predikanten	€ -	€ -	€ 6.635
43.30	doorbelastingen salariskosten	€ 55.543	€ -	€ 59.640
43.39	overige kosten pastoraat	€ 5.500	€ 6.100	€ 5.500
43.40	lasten pioniersplekken	€ 152.094	€ 156.000	€ 86.845
	totaal	€ 268.517	€ 162.100	€ 209.164
	<i>transportregel lasten structureel</i>	<i>€ 825.997</i>	<i>€ 374.300</i>	<i>€ 486.759</i>

Bijlage: Exploitatie overzicht centraal

		<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>
		<i>2019</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
<i>transportregel lasten structureel</i>	€	825.997	€	374.300
	€		€	486.759
44 lasten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten				
44.10 kerkdiensten	€	12.506	€	20.500
totaal	€	12.506	€	13.038
45 verplichtingen/bijdragen aan andere organen				
45.30 bijdragen classes en streekverbanden	€	26.100	€	26.100
45.99 overige bijdragen en contributies		16.889	-	13.881
totaal	€	42.989	€	39.981
46 salarissen en vergoedingen				
46.30 administratief personeel en overig personeel				
46.31 salarissen en toeslagen (kerkelijk bureau)	€	172.769	€	179.100
46.39 overige vergoedingen	€	4.643	€	6.900
			€	5.649
46.40 overige kosten personeel/vrijwilligers				
46.42 vergoedingen vrijwilligers	€	2.350	€	4.500
totaal	€	179.762	€	190.500
	€		€	171.100
47 kosten beheer, administratie en archief				
47.11 (wijk)kerkenraad	€	3.917	€	8.500
47.20 bureaubehoeften en drukwerk	€	12.055	€	19.000
47.30 telefoon	€	6.250	€	5.000
47.40 administratie en archief	€	8.824	€	7.500
47.42 financiële administratie	€	76.199	€	85.000
47.50 jaarrekeningcontrole	€	12.705	€	13.000
47.60 verzekeringen (WA, diefstal, verz.vrijwilligers, etc.)	€	3.603	€	2.000
47.70 publiciteit	€	42.193	€	40.000
47.99 overige kosten	€	10.927	€	21.500
totaal	€	176.673	€	201.500
	€		€	185.198
48 rentelasten/bankkosten				
48.11 bankkosten	€	1.514	€	1.500
48.40 rente bestemmingsreserves	€	1.374	€	1.400
48.99 overige rentelasten en bankkosten	€	147.609	€	149.079
totaal	€	150.497	€	151.979
	€		€	140.117
Totaal lasten structureel	€	1.388.424	€	964.879
	€		€	1.036.193
Resultaat (verlies) structureel	€	-487.653	€	-476.879
	€		€	-414.952

Bijlage: Exploitatie overzicht centraal

	<i>jaarrekening</i> 2019	<i>begroting</i> 2019	<i>jaarrekening</i> 2018
95 incidentele baten			
95.10 incidentele baten	€ 33.920	€ -	€ 90.000
95.21 koersresultaat beleggingen	€ 1.146.572	€ -	€ -236.309
95.30 boekwinsten onroerende zaken	€ 1.062.804	€ -	€ 1.496.353
95.40 ontvangen legaten/erfenissen	€ 925.785	€ -	€ 40.648
totaal	€ 3.169.082	€ -	€ 1.390.692
60.10 incidentele lasten ten laste van bestemmingsreserves	€ 67.911	€ -	€ 131.443
totaal	€ 67.911	€ -	€ 131.443
65 incidentele lasten			
65.10 dotatie onderhoudsvoorziening Grote Kerk	€ 700.000	€ -	€ -
65.10 incidentele lasten overig	€ 55.559	€ -	€ 572.143
totaal	€ 755.559	€ -	€ 572.143
Resultaat incidenteel	€ 2.345.611	€ -	€ 687.106
Totaal resultaat Centraal	€ 1.857.958	€ -476.879	€ 272.154

Bijlage: Resultaat van de wijken

<i>Per wijkgemeente</i>	<i>jaarrekening</i> <i>2019</i>	<i>begroting</i> <i>2019</i>	<i>jaarrekening</i> <i>2018</i>
Wijkgemeente Den Haag Zuidwest			
Protestantse Wijkgemeente Abdijkerk	€ 21.717	€ 13.128	€ 26.921
Protestantse Wijkgemeente Bosbeskapel	€ -70.463	€ -75.322	€ -86.677
Protestantse Wijkgemeente Shalomkerk	€ -87.269	€ -92.569	€ -80.244
Subtotaal	€ -136.015	€ -154.763	€ -140.000
Wijkgemeente Den Haag West *			
Protestantse Wijkgemeente Bergkerk	€ -41.386	€ -54.549	€ -58.001
Hervormde Wijkgemeente Maranathakerk	€ -29.393	€ -26.510	€ -11.168
Subtotaal	€ -70.779	€ -81.059	€ -69.169
Wijkgemeente De Drieklank			
Protestantse Wijkgemeente Juliana-/Valkenboskerk	€ -	€ -	€ -
Protestantse Wijkgemeente Marcuskerk en Kerk in Laak	€ -16.613	€ -64.028	€ -20.425
Subtotaal	€ -16.613	€ -64.028	€ -20.425
Wijkgemeenten Haagse Hout-Archipel			
Protestantse Wijkgemeente Duinzichtkerk	€ 23.723	€ 19.730	€ 43.480
Hervormde Wijkgemeente Christus Triumfatorkerk	€ -16.790	€ -6.285	€ 18.335
Subtotaal	€ 6.933	€ 13.445	€ 61.815
Wijkgemeente Lukaskerk			
Protestantse Wijkgemeente Lukaskerk	€ 4.679	€ -37.992	€ -9.895
Subtotaal	€ 4.679	€ -37.992	€ -9.895
Wijkgemeente Bethlehemkerk			
Bijzondere Protestantse Wijkgemeente Bethlehemkerk	€ 5.210	€ 0	€ 24.006
Subtotaal	€ 5.210	€ 0	€ 24.006
Totaal Combinatie I-VI	€ -206.585	€ -324.397	€ -153.668
Afronding	€ 3	€ -1	€ -
Totaal resultaat gewone activiteiten	€ -206.582	€ -324.398	€ -153.668

* Bij het opstellen van de jaarrekening was de definitieve verdeling tussen de Protestantse Wijkgemeente Bergkerk en de Hervormde Wijkgemeente Maranathakerk nog niet bekend.

Bijlage: Exploitatie overzicht wijkgemeenten

		Zuidwest		West		De Drieklank	
		<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>
		2019	2019	2019	2019	2019	2019
80	opbrengsten onroerende zaken						
80.20	huuropbrengsten kerkgebouwen	71.536	63.792	118.275	120.500	33.701	27.500
80.91	buffetten	31.918	32.093	21.901	30.500	494	450
	totaal	€ 103.454	€ 95.885	€ 140.176	€ 151.000	€ 34.195	€ 27.950
81	opbrengsten uit rente en dividenden						
81.10	rente van banken	-	-	11	22	228	-
81.99	overige rente opbrengsten	20.287	20.139	6.470	6.844	14.307	16.547
	totaal	€ 20.287	€ 20.139	€ 6.481	€ 6.866	€ 14.535	€ 16.547
82	opbrengsten uit stichtingen/kassen en fondsen						
82.99	overige opbrengsten	8.769	4.900	7.808	5.771	195	-
	totaal	€ 8.769	€ 4.900	€ 7.808	€ 5.771	€ 195	€ -
83	opbrengsten levend geld						
83.10	vrijwillige bijdragen	375.188	382.768	184.421	185.000	87.801	80.000
83.20	opbrengst collecten	17.595	16.137	7.476	8.600	11.532	6.250
83.30	giften	9.861	5.717	13.869	4.250	7.419	3.000
83.40	kerktelefoon	653	884	-	-	-	50
83.41	opbrengsten kerkblad	-	-	5.561	7.250	1.542	2.000
83.60	solidariteitskas	10.914	6.161	7.570	5.000	2.693	1.000
83.70	(wijk)kassen	-	1.138	-	-	270	200
83.99	overige opbrengsten levend geld	1.081	4.356	14.270	14.500	1.511	2.200
	totaal	€ 415.292	€ 417.161	€ 233.167	€ 224.600	€ 112.768	€ 94.700
84	door te zenden collecten en giften						
84.29	collecten voor derden	-	-	5.314	-	-	-
	totaal	€ -	€ -	€ 5.314	€ -	€ -	€ -

Bijlage: Exploitatie overzicht wijkgemeenten		Zuidwest		West		De Drieklank	
		<i>jaarrekening</i> 2019	<i>begroting</i> 2019	<i>jaarrekening</i> 2019	<i>begroting</i> 2019	<i>jaarrekening</i> 2019	<i>begroting</i> 2019
40	kosten kerkelijke gebouwen exclusief afschrijvingen						
40.21	klein onderhoud kerkgebouwen	24.386	30.786	15.437	15.000	3.939	3.500
40.23	verzekeringen	6.934	5.780	3.951	3.200	98	2.800
40.24	energie en water	39.834	30.281	25.442	26.800	14.033	14.600
40.27	dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	48.000	48.000	32.000	32.000	16.000	16.000
40.29	overige kosten	4.905	10.393	5.251	5.950	11.342	20.250
	totaal	€ 124.059	€ 125.240	€ 82.081	€ 82.950	€ 45.412	€ 57.150
41	kosten overige eigendommen en inventarissen						
41.95	buffetten	12.075	15.151	14.565	21.500	646	750
	totaal	€ 12.075	€ 15.151	€ 14.565	€ 21.500	€ 646	€ 750
42	afschrijvingen onroerende zaken, installaties/invent.						
42.98	afschrijving inventarissen	5.951	5.735	462	600	-	400
	totaal	€ 5.951	€ 5.735	€ 462	€ 600	€ -	€ 400
43	pastoraat resp. diaconaal pastoraat						
43.10	eigen predikanten	317.527	318.461	170.318	171.375	66.712	61.600
43.33	preekvoorziening	15.990	13.057	5.120	2.300	8.027	10.500
	totaal	€ 333.517	€ 331.518	€ 175.438	€ 173.675	€ 74.739	€ 72.100
44	lasten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten						
44.10	kerkdiensten	4.943	9.118	2.598	2.750	2.958	2.750
44.50	wijkwerk en gemeenteavonden	2.440	2.583	1.424	1.300	179	1.750
44.60	jeugdwerk	807	442	58	200	170	1.000
44.99	overige kosten kerkelijke activiteiten	9.375	10.346	5.993	3.450	273	1.600
	totaal	€ 17.565	€ 22.489	€ 10.073	€ 7.700	€ 3.580	€ 7.100
45	verplichtingen/bijdragen aan andere organen						
45.10	afdrachten voor quotum	21.359	21.450	10.942	10.794	5.214	9.278
45.60	afdrachten voor de solidariteitskas	8.578	9.157	4.394	4.608	2.094	3.959
	totaal	€ 29.937	€ 30.607	€ 15.336	€ 15.402	€ 7.308	€ 13.237
46	salarissen en vergoedingen						
46.10	kosters	119.814	110.575	114.048	121.305	30.212	26.872
46.20	organisten	13.065	9.435	22.757	22.904	9.166	9.171
	totaal	€ 132.879	€ 120.010	€ 136.805	€ 144.209	€ 39.378	€ 36.043
47	kosten beheer, administratie en archief						
47.20	bureaubehoeften en drukwerk	5.387	11.507	3.418	4.350	401	1.400
47.41	ledenregistratie	23.304	20.686	10.040	10.510	4.739	9.796
47.80	kerktelefoon	740	827	248	300	391	1.500
47.81	kerkblad	-	-	6.042	5.500	1.056	2.000
47.99	overige kosten	-2.331	8.400	3.242	2.000	345	1.250
	totaal	€ 27.100	€ 41.420	€ 22.990	€ 22.660	€ 6.932	€ 15.946
48	rentelasten/bankkosten						
48.11	bankkosten	733	678	662	600	316	500
	totaal	€ 733	€ 678	€ 662	€ 600	€ 316	€ 500
53	afdrachten door te zenden collecten en giften						
53.21	collecten van niet-diaconale aard	-	-	5.314	-	-	-
	totaal	€ -	€ -	€ 5.314	€ -	€ -	€ -
	Totaal resultaat	€ -136.014	€ -154.763	€ -70.780	€ -81.059	€ -16.618	€ -64.029

Bijlage: Exploitatie overzicht wijkgemeenten

		Haagse Hout-Archipel		Lukaskerk		Bethlehemkerk	
		<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>
		2019	2019	2019	2019	2019	2019
80	opbrengsten onroerende zaken						
80.20	huuropbrengsten kerkgebouwen	61.450	55.400	27.258	25.200	27.747	29.000
80.91	buffetten	-	-	2.807	2.000	-	900
	totaal	€ 61.450	€ 55.400	€ 30.065	€ 27.200	€ 27.747	€ 29.900
81	opbrengsten uit rente en dividenden						
81.10	rente van banken	-	-	-	-	-	-
81.99	overige rente opbrengsten	11.186	11.069	4.956	4.956	8.689	9.524
	totaal	€ 11.186	€ 11.069	€ 4.956	€ 4.956	€ 8.689	€ 9.524
82	opbrengsten uit stichtingen/kassen en fondsen						
82.99	overige opbrengsten	1.705	-	3.500	3.500	5.492	-
	totaal	€ 1.705	€ -	€ 3.500	€ 3.500	€ 5.492	€ -
83	opbrengsten levend geld						
83.10	vrijwillige bijdragen	133.616	167.500	47.632	45.000	163.534	150.000
83.20	opbrengst collecten	2.415	2.500	2.930	3.000	42.256	45.000
83.30	giften	-	-	3.793	2.500	4.411	5.576
83.40	kerktelefoon	-	-	-	-	2.046	1.000
83.41	opbrengsten kerkblad	-	-	-	-	6.270	6.000
83.60	solidariteitskas	1.391	1.500	2.345	750	1.950	2.000
83.70	(wijk)kassen	-	-	2.584	-	1.536	1.000
83.99	overige opbrengsten levend geld	-	1.050	1.355	1.200	-	-
	totaal	€ 137.422	€ 172.550	€ 60.639	€ 52.450	€ 222.003	€ 210.576
84	door te zenden collecten en giften						
84.29	collecten voor derden	-	-	-	-	18.431	-
	totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 18.431	€ -

Bijlage: Exploitatie overzicht wijkgemeenten		Haagse Hout-Archipel		Lukaskerk		Bethlehemkerk	
		<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>
		2019	2019	2019	2019	2019	2019
40	kosten kerkelijke gebouwen exclusief afschrijvingen						
40.21	klein onderhoud kerkgebouwen	8.200	5.000	2.675	4.000	13.382	15.000
40.23	verzekeringen	3.550	2.300	1.916	1.900	8.950	7.816
40.24	energie en water	15.000	14.150	4.797	8.300	29.650	23.500
40.27	dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	12.000	12.000	16.000	16.000	16.000	16.000
40.29	overige kosten	-	-	2.382	3.900	2.441	2.900
	totaal	€ 38.750	€ 33.450	€ 27.770	€ 34.100	€ 70.423	€ 65.216
41	kosten overige eigendommen en inventarissen						
41.95	buffetten	-	-	2.140	2.250	2.636	2.500
	totaal	€ -	€ -	€ 2.140	€ 2.250	€ 2.636	€ 2.500
42	afschrijvingen onroerende zaken, installaties/invent.						
42.98	afschrijving inventarissen	-	-	870	2.000	1.609	-
	totaal	€ -	€ -	€ 870	€ 2.000	€ 1.609	€ -
43	pastoraat resp. diaconaal pastoraat						
43.10	eigen predikanten	100.977	132.210	11.225	35.296	93.336	88.150
43.33	preekvoorziening	-	-	3.101	2.500	8.410	9.000
	totaal	€ 100.977	€ 132.210	€ 14.326	€ 37.796	€ 101.746	€ 97.150
44	lasten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten						
44.10	kerkdiensten	-	-	1.223	1.700	2.324	2.500
44.50	wijkwerk en gemeenteavonden	-	-	1.141	1.500	8.749	5.500
44.60	jeugdwerk	-	-	250	500	3.249	5.000
44.99	overige kosten kerkelijke activiteiten	-	-	1.000	500	536	7.500
	totaal	€ -	€ -	€ 3.614	€ 4.200	€ 14.858	€ 20.500
45	verplichtingen/bijdragen aan andere organen						
45.10	afdrachten voor quotum	10.981	10.837	6.552	6.463	4.016	3.962
45.60	afdrachten voor de solidariteitskas	4.409	4.626	2.631	2.759	1.613	1.691
	totaal	€ 15.390	€ 15.463	€ 9.183	€ 9.222	€ 5.629	€ 5.653
46	salarissen en vergoedingen						
46.10	kosters	33.478	33.000	27.261	25.297	28.566	28.604
46.20	organisten	1.000	1.000	2.005	2.000	13.138	12.506
	totaal	€ 34.478	€ 34.000	€ 29.266	€ 27.297	€ 41.704	€ 41.110
47	kosten beheer, administratie en archief						
47.20	bureaubehoeften en drukwerk	151	-	652	1.000	2.264	2.600
47.41	ledenregistratie	9.982	10.451	5.984	6.333	3.651	3.821
47.80	kerktelefoon	-	-	-	100	2.412	2.500
47.81	kerkblad	-	-	-	-	5.981	8.600
47.99	overige kosten	5.101	-	460	1.500	5.397	-
	totaal	€ 15.234	€ 10.451	€ 7.096	€ 8.933	€ 19.705	€ 17.521
48	rentelasten/bankkosten						
48.11	bankkosten	-	-	217	300	413	350
	totaal	€ -	€ -	€ 217	€ 300	€ 413	€ 350
53	afdrachten door te zenden collecten en giften						
53.21	collecten van niet-diaconale aard	-	-	-	-	18.431	-
	totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 18.431	€ -
	Totaal resultaat	€ 6.934	€ 13.445	€ 4.678	€ -37.992	€ 5.208	€ -